

Programkonferansen HAVBRUK 2010
Trondheim, 19.-21. april 2010

Foredragstittel: Konkurransen om plass. Nye utfordringer for norsk oppdrettsnæring
Forfatter(e): Bjørn Hersoug,
Norges fiskerhøgskole, Universitetet i Tromsø

Sammendrag innledningsforedrag:

Kampen om arealer i kystsonen tilspisser. Det blir stadig flere interessenter som krever mer plass og tidvis, eksklusiv bruk. Samtidig er verneinteressene også på frammarsj, dels ansporet av internasjonale avtaler, men også av et sterkere fokus på vern av verdifulle områder. Mye av kystsoneplanleggingen i Norge var i sin tid ansporet av den raskt ekspanderende oppdrettsnæringa, som kom i konflikt med den tradisjonelle fiskerinæringa. Selv etter at kommunene fikk anledning til å inkludere sjøområder i kommuneplanen, gikk planleggingen tregt, og bare de mest berørte kommunene så det hensiktsmessig å utarbeide planer for kystsonen. Men etter at kommunene fikk kniven på strupen, med krav om plan for kystsonen som *betingelse* for tildeling av oppdrettskonsesjoner, skjøt planleggingen fart.

Fortsatt er konflikten mellom fiske og oppdrett helt sentral når det gjelder anvendelse av sjøområder innen rammen av PBL. Men konflikten har over tid endret karakter. I løpet av de siste ti årene har det vært en nedgang i antallet lokaliteter til oppdrett samtidig som næringa har økt produksjonsvolumet dramatisk. Det er ikke lenger nødvendigvis snakk om flere og større områder til oppdrett, men om *andre og bedre områder*. I tråd med oppdrettsnæringas utvikling, fra lokal småindustri til internasjonal storindustri, har teknologien endret seg og med det, kravene til lokalisering. "Bedre" betyr i første rekke større dyp og bedre strømforhold. Men også strukturendringene på eiersiden har betydning. Ved at stadig flere anlegg samles i et fåtall større selskaper, ønsker disse en samordnet lokalisering, for derved å bedre logistikken. Endelig har økende fokus på sykdomsforebyggende tiltak bidratt til krav og ønsker om omlokalisering, ved at det kreves en minsteavstand mellom ulike anlegg.

Det betyr at for mange oppdrettsselskap og kommuner må oppdrettskartet reforhandles, noe som aktiverer både gamle og nye interessenter i kystområdene. Kort sagt; *det må forhandles om plass*. Dette foredraget tar sikte på å forklare hvordan disse forhandlingene skjer.

Prosjektnummer:	S 1507
Prosjektleder:	Bjørn Hersoug
Prosjektansvarlig institusjon:	NFH, UIT og SINTEF/NTNU
Samarbeidende institusjoner:	HI, NORUT, NOFIMA, NGU, Apertura,
Institusjon(er) som støtter	Bygdeforskning, NIBR.
prosjektet økonomisk	Kysten er klar FHF
(f.eks. FHF):	